

ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Το Τμήμα Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας δεσμεύεται για την εφαρμογή κανόνων δεοντολογίας, σε συμμόρφωση με τους ισχύοντες νόμους που αφορούν στην ανώτατη εκπαίδευση και την έρευνα, και των σχετικών αποφάσεων των αρμοδίων οργάνων του Πανεπιστημίου Πειραιώς. Επιπλέον, το Τμήμα δεσμεύεται για τη διαρκή βελτίωση/αναβάθμιση της λειτουργίας του σύμφωνα με τις διεθνείς πρακτικές.

Συγκεκριμένα, το Τμήμα Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας:

- Δεσμεύεται στην ανάπτυξη ενός περιβάλλοντος φοίτησης με βάση τις αρχές της ηθικής ακεραιότητας, του σεβασμού των ατομικών δικαιωμάτων και πεποιθήσεων, της προώθησης της ασφάλειας και υγιεινής, της ευημερίας του κοινού και της προστασίας του περιβάλλοντος.
- Επιδιώκει τη μετάδοση των αρχών των επαγγελματικών κωδίκων δεοντολογίας και επιχειρηματικής ηθικής (όπως του ΤΕΕ, των ελληνικών και διεθνών επιχειρήσεων, άλλων επαγγελματικών ενώσεων και συνδέσμων, κλπ.) στους φοιτητές/τριες του Τμήματος ώστε να τους προετοιμάσει για την επαγγελματική και ακαδημαϊκή τους πορεία.
- Προσδίδει ιδιαίτερη βαρύτητα στην εφαρμογή κανόνων ηθικής και επαγγελματικής ακεραιότητας σε όλες τις πτυχές της εκπαιδευτικής διαδικασίας (διεξαγωγή εξετάσεων, συγγραφή εργασιών, παρακολούθηση μαθημάτων, συμπεριφορά στο χώρο του Ιδρύματος, επικοινωνία με τα μέλη του Τμήματος) καθώς και στην προώθηση του σεβασμού στη δημόσια περιουσία για την προστασία των χώρων και του εξοπλισμού του Πανεπιστημίου Πειραιώς και του Τμήματος.
- Δεσμεύεται στην αναγνώριση του επιστημονικού έργου και για το λόγο αυτό εκπαιδεύει τους φοιτητές/τριες του Τμήματος στην ορθή μεθοδολογία αναφοράς – παραπομπής στο έργο άλλων. Επιπλέον, εφαρμόζει υποχρεωτικά τη χρήση λογισμικού εξέτασης της αυθεντικότητας (Turnitin) σε όλες τις προπτυχιακές, διπλωματικές, μεταπτυχιακές, ερευνητικές εργασίες και τις διδακτορικές διατριβές.
- Σε όλες τις περιπτώσεις διαπιστωμένων παραβάσεων των κανόνων ακαδημαϊκής συμπεριφοράς, εφαρμόζει τα προβλεπόμενα από τον Εσωτερικό Κανονισμό και τις σχετικές αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων του Πανεπιστημίου Πειραιώς.
- Δεσμεύεται στη διεξαγωγή έρευνας σύμφωνα με τις διεθνείς αρχές δεοντολογίας και ηθικής διεξαγωγής ερευνητικού έργου.
- Έχει συγκροτήσει Επιτροπή Ακαδημαϊκής Δεοντολογίας, αποτελούμενη από τον Πρόεδρο, τον Αναπληρωτή Πρόεδρο και τον Πρόεδρο της ΟΜΕΑ, η οποία εξετάζει καταγγελίες για τέτοιες παραβάσεις και προτείνει κατάλληλες ενέργειες στη Συνέλευση του Τμήματος. Η Επιτροπή εισηγείται επίσης διαδικασίες αντιμετώπισης των παραβάσεων, μέτρα για την αποφυγή τους και τροποποιήσεις του Κώδικα Δεοντολογίας.

Παραπομπές

- EU Code of Practice for Ethical Conduct in Higher Education Institutions (<https://rm.coe.int/code-of-ethics-eng-final/1680776219>)
- UKRIO Code of Practice for Research: Promoting good practice and preventing misconduct (<https://ukrio.org/wp-content/uploads/UKRIO-Code-of-Practice-for-Research.pdf>)
- Επιτροπές Ηθικής/Ακεραιότητας της Έρευνας στην Ελλάδα (<http://earthnet.ntua.gr/research-ethicsresearch-integrity-committees-in-greece/?lang=el>)
- Κώδικας Δεοντολογίας και καλής Πρακτικής του Πανεπιστημίου Πειραιώς ΦΕΚ 489/Β'/2-2-2023 (<https://www.unipi.gr/unipi/el/kwdikas-deontologias-kai-kalis-praktikis.html>)

Κώδικας Δεοντολογίας Φοιτητών/τριών

Το Πανεπιστήμιο αποτελεί χώρο ελεύθερης έκφρασης και διακίνησης ιδεών και τα μέλη του (διδάσκοντες, διοικητικοί και φοιτητές/τριες) οφείλουν να συμβάλλουν στο σκοπό αυτό και να σέβονται την ακαδημαϊκή ελευθερία.

Ο κώδικας δεοντολογίας φοιτητών/τριών αφορά (α) στην εκπόνηση εργασιών, (β) στις εξετάσεις και (γ) στη συμπεριφορά.

(α) Εκπόνηση εργασιών

Βασικός κανόνας δεοντολογίας για φοιτητές/τριες αποτελεί η αποφυγή της λογοκλοπής στην εκπόνηση των διαφόρων εργασιών που τους ανατίθενται κατά τη διάρκεια των σπουδών τους.

Λογοκλοπή είναι η ενσωμάτωση σε έργο ιδεών, αποσπασμάτων ή και μεμονωμένων φράσεων έργου τρίτου προσώπου, χωρίς αναφορά της σχετικής πηγής. Δηλ., λογοκλοπή αποτελεί: (i) Η χρησιμοποίηση των πνευματικών δημιουργημάτων τρίτων προσώπων και η εμφάνισή τους ως προσωπικών δημιουργημάτων οποιουδήποτε άλλου. (ii) Η υποβολή εργασιών που έχουν εκπονηθεί ομαδικά ως προϊόντων αποκλειστικά ατομικής εργασίας.

Επομένως, οι φοιτητές/τριες δεν πρέπει:

- Να ενσωματώνουν στις εκπονούμενες εργασίες τους, αυτούσια κείμενα, δεδομένα, ή άλλα στοιχεία χωρίς αναφορά των πηγών τους.
- Να αναθέτουν σε άλλους την εκπόνηση των εργασιών που έχουν αναλάβει.
- Να υποβάλουν εργασίες, εν όλω ή εν μέρει, που έχουν ήδη εκπονηθεί και υποβληθεί από τους ίδιους στο παρελθόν για την εκπλήρωση προηγούμενων διδακτικών απαιτήσεων.

Σε περίπτωση ομαδικών εργασιών, θα πρέπει να καταδεικνύεται σαφώς ο ρόλος του κάθε συμμετέχοντα στην υποβληθείσα εργασία.

(β) Εξετάσεις

Οι βασικοί κανόνες δεοντολογίας στις εξετάσεις αφορούν:

- (1) στη συμμετοχή των φοιτητών/τριών στις εξετάσεις μόνον μετά την επίδειξη της φοιτητικής τους ταυτότητας ή άλλου σχετικού εγγράφου που φέρει φωτογραφία.
- (2) σε κάθε μορφής αντιγραφή ή συνεργασία με τρίτα πρόσωπα κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε εξεταστικής διαδικασίας, καθώς και η χρήση κάθε είδους βοηθημάτων, σημειώσεων και ηλεκτρονικών μέσων, εκτός αν ο έχων την ευθύνη της εξεταστικής διαδικασίας επιτρέπει την χρήση αυτών.

Εξαιρουμένων άλλων οδηγιών από τους υπεύθυνους των μαθημάτων που εξετάζονται, επιτρέπεται μόνον η χρήση μικρής φορητής αριθμομηχανής (κομπιουτεράκι). Κατά τη διάρκεια της εξέτασης, τα κινητά είναι κλειστά και τοποθετημένα σε μη προσιτή από τους φοιτητές θέση.

Στην περίπτωση αντιγραφής, ο υπεύθυνος του εξεταζόμενου μαθήματος προσυπογράφει επιτόπου και μηδενίζει το γραπτό του φοιτητή/τριας. Ο υπεύθυνος του μαθήματος διατηρεί το δικαίωμα μηδενισμού κατά τη διάρκεια της διόρθωσης των γραπτών, εάν αντιληφθεί ότι το γραπτό φοιτητή/τριας παρουσιάζει ομοιότητες με άλλο γραπτό σε βαθμό και έκταση που δεν δικαιολογείται από μη παραβατικές αιτίες. Στην περίπτωση αυτή μηδενίζονται και τα δύο γραπτά.

(γ) Συμπεριφορά

Οι φοιτητές/τριες οφείλουν να συμπεριφέρονται στους συμφοιτητές/τριες τους, στους διδάσκοντες και στο διοικητικό προσωπικό με τον προσήκοντα σεβασμό, ενώ θα πρέπει να τους αντιμετωπίζουν με τη δέουσα αξιοπρέπεια.

Σε κάθε περίπτωση οι φοιτητές/τριες θα πρέπει:

- Να σέβονται την αρχή της ισότητας και ίσης μεταχείρισης, αποφεύγοντας κάθε ενέργεια που συνεπάγεται διάκριση.
- Να μην παραβιάζουν διατάξεις για την προστασία προσωπικών δεδομένων.
- Να υποστηρίζουν τις τυχόν αντίθετες απόψεις τους χωρίς φανατισμό, προσωπική αντιδικία ή ανεπίτρεπτους χαρακτηρισμούς, αλλά με ψυχραιμία και σοβαρότητα.

- Να μην παρακωλύουν άμεσα ή έμμεσα άλλα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας από την άσκηση των ακαδημαϊκών ελευθεριών, δικαιωμάτων και αρμοδιοτήτων τους.
- Να χρησιμοποιούν τους χώρους, εγκαταστάσεις και υποδομές του Ιδρύματος με τρόπο που συνάδει με τον προορισμό τους και τους κανόνες που διέπουν τη λειτουργία τους.
- Να μην κάνουν χρήση οποιασδήποτε μορφής βίας ή απειλής στον ακαδημαϊκό χώρο.

Κατά την παρακολούθηση των μαθημάτων:

- Οι φοιτητές/τριες οφείλουν να φροντίζουν για την έγκαιρη προσέλευσή τους στην αίθουσα διδασκαλίας ή στο Εργαστήριο. Εάν ο διδάσκων θεωρήσει ότι η προσέλευση φοιτητών/τριών μετά την έναρξη του μαθήματος δημιουργεί πρόβλημα στη διεξαγωγή του μαθήματος, διατηρεί το δικαίωμα να αρνηθεί στους αργοπορημένους φοιτητές τη συμμετοχή τους στο μάθημα.
- Εντός των αιθουσών και των Εργαστηρίων δεν επιτρέπεται το κάπνισμα, οποιαδήποτε φαγητό ή ποτό. Γενικά, απαγορεύεται το κάπνισμα στους κλειστούς χώρους του Ιδρύματος.
- Κατά τη διάρκεια των διαλέξεων, δεν επιτρέπεται η χρήση κινητών τηλεφώνων, ενώ οι συνομιλίες μεταξύ φοιτητών πρέπει να αποφεύγονται. Εάν ο διδάσκων θεωρήσει ότι παρακωλύεται η διεξαγωγή του μαθήματος, διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει που τους φοιτητές/τριες που δημιουργούν το πρόβλημα να εξέλθουν του χώρου διδασκαλίας.

Κώδικας Δεοντολογίας Ερευνητών

1. Βασικές αρχές ερευνητικής δραστηριότητας

(α) Η έρευνα στο Τμήμα Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας πρέπει να διεξάγεται με σεβασμό στην επιστημονική αλήθεια, στην ακαδημαϊκή ελευθερία, στη ζωή, τη φύση και το περιβάλλον, στη βιολογική και πνευματική ακεραιότητα του ανθρώπου, στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια, την πνευματική ιδιοκτησία και στα προσωπικά δεδομένα. Κατά την διεξαγωγή της ερευνητικής δραστηριότητας ακολουθούνται οι κανόνες επίδειξης κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου, φυλής, εθνότητας, εθνικής καταγωγής, γλώσσας, θρησκείας, ιδιωτικής ζωής, σωματικής ικανότητας και κοινωνικοοικονομικής κατάστασης.

(β) Οι ερευνητές οφείλουν να τηρούν τους κανόνες επαγγελματικής και ερευνητικής δεοντολογίας και ηθικής, όπως ισχύουν στους αντίστοιχους κλάδους έρευνας. Για τα έργα, τα οποία διακινούνται μέσω της Επιτροπής Ερευνών, ισχύουν παράλληλα και οι ειδικοί κανόνες της. Οι ερευνητές δεν πρέπει να επαναλαμβάνουν προηγούμενες έρευνες άλλων παρά μόνο αν δικαιολογείται επιστημονικά η επανάληψη. Η λογοκλοπή και η ιδιοποίηση ξένων επιτευγμάτων απαγορεύονται. Οφείλουν επίσης, να ενεργούν με τρόπο που να ανταποκρίνεται στις επιταγές της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας για την προστασία της πνευματικής νομοθεσίας και των εφευρέσεων κατοχυρωμένων με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας (Ν. 1733/1987, Ν. 1883/1990, Ν. 2029/1992, Ν. 2128/1993, Π.Δ. 77/1988, 16/1991, Ν. 321/2001, Ν. 8121 /1993).

(γ) Κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, όσοι συμμετέχουν σε αυτή, οφείλουν να παίρνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα, προκειμένου να διασφαλιστεί η τήρηση των βασικών αρχών των παρ. (α) και (β). Επίσης οφείλουν να ενημερώνουν τους συνεργάτες και εργαζομένους στα προγράμματα για τα επιβαλλόμενα μέτρα προστασίας και ασφάλειας και την τήρησή τους από αυτούς.

(δ) Η διεξαγωγή των ερευνών στους χώρους του πανεπιστημίου και του Τμήματος δεν πρέπει να παρακωλύει τις υπόλοιπες εκπαιδευτικές διαδικασίες και λειτουργίες.

(ε) Καμία έρευνα δε δικαιολογεί προσβολή του περιβάλλοντος κατά παράβαση των νόμων που έχουν θεσπιστεί για την προστασία του, καθώς και για τη διαχείριση των αποβλήτων (Ν. 1650/1986, Ν. 743/1977, Π.Δ. 55/1998, Ν.Δ. 86/1969, Ν. 998/1979, Ν. 1892/1990, Ν. 2612/1998).

(στ) Καμία έρευνα δε δικαιολογεί προσβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς κατά παράβαση των διατάξεων του Ν. 3028/2002.

2. Προβολή των ερευνητικών δραστηριοτήτων

Πινακίδες, ανακοινώσεις και γενικά μέσα προβολής των ερευνητικών προγραμμάτων διαμορφώνονται και χρησιμοποιούνται με τρόπο που να εξυπηρετεί την ενημέρωση της επιστημονικής και ακαδημαϊκής κοινότητας και των πολιτών. Η μνεία ενδεχόμενων χορηγών σε δραστηριότητες ή έντυπα των ερευνητικών ομάδων πρέπει να γίνεται με προσοχή, ώστε να μη δημιουργείται σύγχυση ως προς τον φορέα της έρευνας, να μην παρέχεται η

αίσθηση διαφήμισης συγκεκριμένου προϊόντος ούτε να δίδεται η εντύπωση της μόνιμης σύνδεσης του χορηγού με το Πανεπιστήμιο. Πινακίδες και γενικά έντυπα προβολής των προγραμμάτων οφείλουν να αναφέρουν όλους τους συντελεστές της έρευνας.

3. Συνεργάτες στην έρευνα και λουπό προσωπικό

(α) Σε χρηματοδοτούμενα έργα, ο επιστημονικός υπεύθυνος προσλαμβάνει τους συνεργάτες του σύμφωνα με όσα ορίζονται από τον φορέα χρηματοδότησης και το Κέντρο Ερευνών του Ιδρύματος.

(β) Οι συνεργάτες στην έρευνα οφείλουν να ασκούν την ερευνητική τους δραστηριότητα με κύριο σκοπό την επέκταση της επιστημονικής γνώσης και το καλό του κοινωνικού συνόλου, να τηρούν τις νομοθετικές διατάξεις που αφορούν στα αντικείμενα της έρευνας και τους κανόνες δεοντολογίας του επαγγέλματός αυτών και του παρόντος Κώδικα.

(γ) Κατά τη διεξαγωγή της έρευνας οι συνεργάτες απολαμβάνουν ελευθερία σκέψης και έκφρασης γνώμης, οφείλουν όμως να σέβονται τους περιορισμούς στην ελευθερία αυτή που επιβάλλονται για την οργάνωση και καθοδήγηση της ερευνητικής δραστηριότητας από τον υπεύθυνο της έρευνας.

(δ) Η σοβαρή παράβαση των διατάξεων του παρόντος από τους συνεργάτες στην έρευνα ή η μη συμμόρφωσή τους προς τις σχετικές με την παράβαση των κανόνων δεοντολογίας μπορεί να συνεπάγεται την αντικατάστασή τους.

Κώδικας Δεοντολογίας Διδασκόντων/ουσών

1. Οι διδάσκοντες με τη συμπεριφορά τους οφείλουν να συνεισφέρουν στη διαμόρφωση ήρεμου, ευχάριστου και συνεργατικού κλίματος μέσα στο Τμήμα. Πρέπει να διαθέτουν αξιοπρέπεια και κύρος που συμβιβάζονται με το ρόλο τους. Τις μεταξύ τους σχέσεις είναι απαραίτητο να τις διέπει ο αμοιβαίος σεβασμός και να τις χαρακτηρίζει η ειλικρινής, συναδελφική και ανθρώπινη επικοινωνία.
2. Οι διδάσκοντες έχουν υποχρέωση να σέβονται τις απόψεις, τις ιδέες και τις προτάσεις των φοιτητών και των συναδέλφων τους. Όταν έχουν άλλη άποψη, πρέπει να την υπερασπίζονται με επιχειρήματα και διάλογο. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να θεωρείται ισχυρή η άποψη που συγκεντρώνει την αποδοχή της πλειοψηφίας και αυτή ισχύει για την ακαδημαϊκή μονάδα.
3. Δεν είναι ορθό ούτε επιτρεπτό να διατυπώνεται, κυρίως προς τους φοιτητές, η άποψη ότι ο ρόλος κάποιων μαθημάτων είναι σημαντικότερος έναντι άλλων για την εκπαίδευσή τους. Δε νοούνται επίσης αντιπαραθέσεις μεταξύ των διδασκόντων για το θέμα αυτό.
4. Ο ρόλος του διδάσκοντος μέσα στην ακαδημαϊκή μονάδα είναι ηγετικός και η επίδρασή του καθοριστική. Εκτός από τη διδασκαλία των μαθημάτων, διαπαιδαγωγεί με το παράδειγμα και την καθημερινή του παρουσία. Επομένως, οι υποχρεώσεις του δεν περιορίζονται στην άρτια επιστημονική του κατάρτιση και στην αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας του αλλά επεκτείνονται πέρα από αυτά.
5. Η μορφή και το ύφος της γλώσσας των διδασκόντων, καθώς και η γενικότερη παρουσία τους δημιουργούν πρότυπα αναφοράς για τους φοιτητές αλλά και για την τοπική κοινωνία. Είναι, επομένως, ανάγκη να δίνουν ιδιαίτερη βαρύτητα σε θέματα που διαμορφώνουν την εικόνα του διδάσκοντος.
6. Κάθε φοιτητής αποτελεί μια ιδιαίτερη προσωπικότητα και έχει τις δικές του ανάγκες, τα δικά του προβλήματα και τη δική του ψυχοσύνθεση. Αυτό καθιστά εξαιρετικά δύσκολο και πολυσύνθετο το έργο της μάθησης. Γι' αυτό ο διδάσκων οφείλει να παρατηρεί, να κατανοεί και να ερμηνεύει σωστά κάθε πρόβλημα προσαρμογής των φοιτητών και αφομοίωσης των κοινωνικών κανόνων εκ μέρους τους. Έτσι θα μπορεί να επιλέγει τις κατάλληλες κάθε φορά διδακτικές μεθόδους και μεθόδους αξιολόγησης και να τις προσαρμόζει στις ανάγκες των φοιτητών του.
7. Σημαντική αρετή του διδάσκοντος είναι να προωθεί, να ενθαρρύνει και να οργανώνει τόσο στο μάθημα όσο και σε άλλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες την ενεργό συμμετοχή των φοιτητών. Χρέος του είναι να αξιοποιεί τη δημιουργικότητα των φοιτητών, να διευρύνει διαρκώς τα όρια της συμμετοχής τους στις διάφορες δραστηριότητες και να τους ωθεί να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες.
8. Ο διδάσκων έχει συχνή καθημερινή επαφή και επικοινωνία με τους φοιτητές μέσα στην αίθουσα διδασκαλίας κατά τη διάρκεια του μαθήματος, στους χώρους του Τμήματος και του Ιδρύματος και στις ομαδικές εκδηλώσεις. Η επικοινωνία με τους φοιτητές πρέπει να διέπεται από ειλικρινή και ανθρώπινη συνεργασία και ενδιαφέρον, σεβασμό στην προσωπικότητα, στις ιδιαίτερες ανάγκες και στις κοινωνικές, πολιτιστικές, θρησκευτικές ή φυλετικές ιδιαιτερότητες των φοιτητών, σταθερή στάση και επιμονή σε

κανόνες κοινά αποδεκτούς, με παράλληλη απαίτηση να υπάρχει σεβασμός σ' αυτούς τους κανόνες και από την πλευρά των φοιτητών, εξασφάλιση της ευταξίας μέσα στην αίθουσα διδασκαλίας και στους χώρους του Τμήματος και του Ιδρύματος, με τήρηση των κανόνων δημοκρατικής συμπεριφοράς.